

SANDELINGEN-AMBACHT 2

De Middelwetering in Sandelingen-Ambacht is verloren gegaan bij de aanleg van het recreatiegebied De Sandeling. Links lagen de boomgaarden, tot aan de Achterambachtseweg, rechts strekte zich het agrarische land uit tot aan Rijksweg A16.

Wat hebben archeologische vondsten ons geleerd over de geschiedenis van Sandelingen-Ambacht? Daarover dit keer wat informatie.

Die Zandtdelinghe, zoals Sandelingen-Ambacht in de oudheid heette, is een interessant gebied voor archeologen gebleken. In het kader van de aanleg van het recreatiegebied De Sandeling is hier rond het jaar 2000 archeologisch onderzoek verricht. Hieruit is o.m. gebleken dat er in het gebied al in de Romeinse tijd bewoning moet zijn geweest. We moeten dan denken aan de periode tot het begin van de vijfde eeuw. Het was een gebied doorsneden met riviertjes en krekken. Zo zijn de Waal en de Devel ontstaan. Ook de Middelwetering (zie foto) vond zijn oorsprong in die tijd. De bevolking moet hebben bestaan uit boeren. Ze woonden in houten huizen en leefden van landbouw en veeteelt. Waarschijnlijk is het gebied na de Romeinse tijd enkele eeuwen onbewoond gebleven. Uit opgegraven bodemvondsten is gebleken dat er pas tussen 700 en 900 na Chr. weer sporadisch langs de Waal (en de Devel) werd gewoond. Langs de Waal bevinden zich verhoogde percelen, zgn. oeverwallen. Als u over de Achterambachtseweg wandelt en goed om u heen kijkt zult u op bepaalde plaatsen een licht glooiend landschap waarnemen. (denk bijvoorbeeld aan de boerderij 'De Hogenberg'). Deze oeverwallen zijn in ons land vrij zeldzaam geworden, omdat de meeste wallen langs de rivieren later door de aanleg van dijken aan het oog zijn onttrokken. Op Oost-IJsselmonde zijn er nog te zien.

In de vorige aflevering heb ik al verteld dat het gebied van de Zwijndrechtse Waard in de 11^e eeuw in het bezit kwam van het klooster Hohorst in Amersfoort. In die tijd ontstonden er (opnieuw) kleine

woonkernen op de verhoogde oevers van Waal en Devel. Er kwam zelfs een zekere welvaart. Dit kan men concluderen uit de pacht (de tienden) die de bewoners aan het klooster moesten afdragen. Het is opvallend dat tot ver in de 20^e eeuw de agrarische bestemming overheersend is geweest. De vele boerderijen herinneren ons hier nog steeds aan. Helaas werd indertijd nog weinig aandacht besteed aan de aanleg van een stevige dijk. De bedijking was van primitieve aard. De gevolgen bleven daarom niet uit. Het gebied werd geregeld geteisterd door overstromingen. De bewoonde oeverwallen boden de bewoners nog enige bescherming tegen het water. Maar u herinnert zich de geschiedenis uit de vorige aflevering nog wel. De zeer sterke overstroming in 1322 (vermoedelijk) betekende het einde van de 'oude' Zwijndrechtse Waard. Maar met graaf Willem III kwam ca 10 jaar later een nieuwe Zwijndrechtse Waard tot stand. Daarover ging het ook in de vorige aflevering. Weet u dat u oude afleveringen kunt nalezen op de website van het genootschap? www.histgenhia.nl.

Historisch Genootschap Hendrik-Ido-Ambacht
Arie Verhoeven